

lení udělenému okresním úřadem podle § 1 vlád. nař. čís. 218/1938 Sb. z. a n. byla podána žalovanou stranou stížnost, o níž v době vydání rozsudku nebylo dosud pravoplatně rozhodnuto — není oprávněné. Žalobní žádání bylo totiž upraveno žalobci tak, že v části A. se domáhá určení, že kupní smlouva jest po právu, bude-li k tomuto jednání udělen souhlas podle vlád. nař. č. 218/1938 Sb. z. a n., v části B. pak se domáhá plnění, totiž knihovního vkladu prodané nemovitosti na základě rozsudku — výměru okresního úřadu v P., jímž byl dán k tomuto právnímu jednání souhlas podle vlád. nař. čís. 218/1938 Sb. z. a n. (rozumí se samo sebou, že jest tím míněn výměr »pravoplatný«). Není třeba ani řešiti otázku, zda snad část B. žalobní žádosti byla předčasnou, neboť v případě předčasnosti žaloby o plnění nutně by se musila pokládati část žalobní žádosti, uvedená pod A. za samostatnou žalobu určovací, a byly by tu všechny podmínky pro podání určovací žaloby podle § 228 c. ř. s. Poněvadž nižší soudy vycházejíce z nesprávného hlediska, nezabývaly se otázkou, byla-li smlouva bez ohledu na její schválení okresním úřadem jinak platně uzavřena, bude třeba jednání v prvé stolici, aby se věc stala zralou k rozhodnutí, pročež bylo uznáno podle § 510, odst. 1 c. ř. s.

Čís. 17493.

Ujednaly-li odborové organizace zaměstnanecké poté, kdy sjednaly za zaměstnance hromadnou smlouvu pracovní, se zaměstnavatelem pro určité obory nižší mzdy, vztahuje se toto ujednání i na jednotlivou pracovní smlouvu, která je pro zaměstnance příznivější a nesejde na tom, že ujednání o snížení mezd se stalo již před účinností vl. nař. č. 141/37 Sb. z. a n. (srov. § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n.).

Podle § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. stačí s o u h l a s zaměstnaneckých organizací s nižší mzdou a není třeba sjednávatí novou kolektivní smlouvu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 1063/39.)

Žalobkyně (žehlička rukavic u žalované od 8. června 1936 do 28. května 1938) se domáhá doplatku na mzdě podle hromadné smlouvy pracovní, sjednané dne 8. ledna 1934 mezi sekci průmyslu rukavičkářského při Ústředním svazu československých průmyslníků na straně jedné a Odborovým sdružením dělníků rukavičkářských, pomocných pracovníků a pracovníc v Praze a Unii kožedělníků sekci rukavičkářskou na straně druhé, podle níž měla dostati vyšší mzdy, než jí žalovanou byly placeny. Žalovaná popřela žalobní nárok tvrdíc, že se na žalobkyninu práci nevztahuje kolektivní smlouva, poněvadž žalobkyně nebyla a není členkou žádného ze smluvců kolektivní smlouvy. Kolektivní smlouva pojem žehlení rukavic nezná a upravování rukavic na elektric-

kých přístrojích na dresírování rukavic, v němž záležela práce žalobkyně, bylo žalobkyni řádně zapláceno na základě ujednání z 1. října 1935 a z 5. února 1938. Prv ý s o u d zamítl žalobu. D ů v o d y: Ujednání z 1. října 1935 uzavřely na zaměstnanecké straně Unie kožedělníků a Odborové sdružení rukavičkářské. Ujednání z 5. února 1938 ujednal na straně zaměstnanecké závodní výbor a jednotliví zaměstnanci žalované, mezi nimi i též žalobkyně, a to za souhlasu Unie kožedělníků. Na upravování rukavic na elektricky vytápěných tvárnících, kteroužto práci byla zaměstnána žalobkyně u žalované, nebyl brán zřetel při stanovení sazeb za dresírování (česky upravování) rukavic v ceníku, připojeném ke kolektivní smlouvě rukavičkářské z 8. ledna 1934, a pochybnost, zda žehlení rukavic na elektrických tvárnících jest dresírováním (upravováním) nebo pufováním (vzdouváním) ve smyslu oné kolektivní smlouvy rukavičkářské, byla právě odstraněna ujednáním z 1. října 1935, kterým byl pro nový druh práce stanoven sazebník, neupravený smlouvou kolektivní. Nejsouc členkou smluvců kolektivní smlouvy rukavičkářské, nemůže se žalobkyně dovolávat ceníku smlouvou stanoveného za dobu do 1. července 1937, kdy nabylo účinnosti vlád. nař. č. 141/39 Sb. z. a n. vůbec (viz Sb. n. s. č. 16693 a č. 15001). Řečené vládní nařízení sice stanovilo v § 5, že v z á v o d e c h, pro něž byla sjednána kolektivní smlouva, nesmí býti jednotlivou smlouvou kráceny nároky zaměstnancovy, plynoucí z kolektivní smlouvy, leč by k takovému zkrácení daly souhlas organizace zaměstnanecké, které hromadnou smlouvu pracovní ujednaly, anebo byly účastny řízení, jež předcházelo hromadnou smlouvou. Než ani pro tuto pozdější dobu od 1. července 1937 nemůže se žalobkyně dovolati s úspěchem sazby, uvedené v ceníku podle zvláštní smlouvy ze dne 8. ledna 1934, když zjištěno, že sazba na její práci nedopadá a k ujednání z 1. října 1935, obsahujícím rovněž hromadnou úpravu mzdovou, daly souhlas organizace zaměstnanecké, které dovolanou hromadnou smlouvu uzavřely. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání. D ů v o d y: Žalující strana, domáhajíc se doplatku mzdy podle znění kolektivní smlouvy ze dne 8. ledna 1934, ani netvrdí, že by mzda její u žalované nebyla ujednána. Z obsahu žaloby a celého řízení plyne, že žalovaná si stanovila podmínky pracovní, za kterých žalující byla u ní zaměstnána jako žehlírka rukavic od r. 1936 do roku 1938. Netvrdí dále, že by byla v době pracovního poměru nesouhlasila s pracovními podmínkami. Třeba pokládati zato, že k ujednání mezi stranami došlo — třebaš mlčky na straně žalující — když za daných podmínek delší dobu pracovala, a je proto odvolávání se žalující na znění občanského zákona o přiměřené mzdě nebo v místě obvyklé, nepřipadné. Žalující ovšem tvrdí, že mzdové podmínky nebyly v souladu se zněním kolektivní smlouvy a že tedy ujednání takové bylo neplatné, a to jak podle vl. nař. č. 89/35 Sb. z. a n., tak i podle vlád. nař. č. 141/37 Sb. z. a n. Prv ý s o u d dospěl k správnému závěru, že ustanovení kolektivní smlouvy z 8. ledna 1934 při stanovení mzdy za dresírování rukavic vzalo za podklad manuální práci bez použití elek-

trických tvárnic, že tento nový způsob žalovanou firmou zavedený 8. května 1934 — tedy po sjednání kolektivní smlouvy — značně urychlil výkon a že v důsledku toho byla ujednána smlouva 1. října 1935 mezi žalovanou firmou na straně jedné a organizační odborovou »Uníí kožedělníků čsl. republiky a odborným sdružením rukavičkářským« na straně druhé, podle které byly sazby mzdové znovu upraveny. Není důvodu k tomu, aby i toto nové ujednání nemohlo býti pokládáno za smlouvu kolektivní ve smyslu vlád. nař. č. 141/37 Sb. n. s. a tedy směrodatnou pro pracovní podmínky žalující strany od roku 1936 u žalované firmy zaměstnané, bez ohledu na to, že žalující toto ujednání nepodepsala a že nebyla ani členem odborové organizace smlouvu tuto uzavírající. Konečně žalující strana smlouvu kolektivní z 5. února 1938, která sice mzdovou sazbu poněkud zvýšila, ale ještě nedosáhla sazby kolektivní smlouvy z 8. ledna 1934, sama podepsala a třeba tedy předpokládati, že pokládala obě kolektivní smlouvy, to jest z 1. října 1935 a z 5. února 1938 za závazné. Proč žalovaná strana neupravila mzdu ihned po zavedení elektrických tvárnic a platila s počátku mzdu podle původní kolektivní smlouvy, jest pro řešení tohoto sporu nerozhodné a stejně tak nelze vzít zřetel k tomu, zda jiné firmy platily mzdu na jiném základě. Není proto její nárok na doplatky podle sazeb kolektivní smlouvy ze dne 8. ledna 1934 opodstatněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V době zaměstnání žalobkyně u žalované od 8. června 1936 do 28. května 1938 platilo o hromadných smlouvách pracovních ustanovení vlád. nař. č. 89/1935 v doslovu vlád. nař. č. 108/1936, č. 324/1936 a č. 258/1937 Sb. z. a n. a od 30. června 1937 také vlád. nař. č. 141/1937 Sb. z. a n. Za platnosti vlád. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n., jež v § 4 nezdůrazňovalo ještě vlastnost podniku, bylo rozhodující pro účinnost hromadné smlouvy pracovní členství v některé organizaci, jež hromadnou smlouvu pracovní sjednaly, tedy u žalobkyně v organizaci zaměstnanecké. Žalobkyně nesporně nebyla členkou žádné z dotčených organizačních zaměstnaneckých a mohla býti sjednána s ní odchylná smlouva jednotlivá. Odvolací soud správně pak dovodil, že k takové smlouvě jednotlivé došlo mezi spornými stranami třeba mlčky (srov. rozh. č. 16439 Sb. n. s.). Jiná byla ovšem situace po vydání vlád. nař. č. 141/1937 Sb. z. a n., jež zdůraznilo v § 5 všeobecně závody, v nichž platila hromadná smlouva pracovní. V těchto závodech nebylo již po účinnosti tohoto vlád. nař. možno ujednati odchylnou smlouvu pracovní jednotlivou a podle § 5 odst. 2 téhož vlád. nař. platilo to ode dne účinnosti jeho i na jednotlivé smlouvy, jež byly sjednány před touto účinností. Nezáleželo při tom ani na tom, zda šlo o člena organizací, jež hromadnou smlouvou pracovní sjednaly, či o nečlena. § 5, odst. 1 tohoto vládního nařízení připustil však výjimky ustanovením, že smlouvou jednot-

livou mohou býti zkráceny nároky mzdové, když k němu dají souhlas organizace zaměstnanecké, které sjednaly hromadnou smlouvu pracovní. Odvolací soud zjistil, že úmluvu ze dne 1. října 1935, kterou byly ujednány nižší sazby pro určité obory u žalované — a to právě obory, o které jde v tomto sporu u žalobkyně — ujednaly za zaměstnané dělnictvo obě odborové organizace, které sjednaly původní hromadnou smlouvu pracovní ze dne 8. ledna 1934. Tímto ujednáním byly smlouveny nižší mzdy, jež žalovaná měla platiti a také platila a již z toho důvodu není opodstatněn nárok žalobkyně na doplatky ani za dobu po 30. červnu 1937. Při tom nevádí, že ujednání toto stalo se již před účinností vlád. nař. č. 141/1937 Sb. z. a n., kdyžtě již podobné ustanovení obsahoval také § 4 vl. nař. č. 89/1935 Sb. z. a n. Podle uvedeného stačí jen souhlas dotčených organizací s nižší mzdou u žalované firmy a nebylo třeba sjednávati novou kolektivní smlouvu. Nemá proto významu, že ujednání ze dne 1. října 1935 sjednala žalovaná firma sama. Jinak odkazuje se na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež vývody dovolání nebylo vyvráceno (§ 503 č. 4 c. ř. s.).

Čís. 17494.

Jde o úplatnou smlouvu (§ 917 obč. zák.), blížíci se svou povahou narovnání (§ 1380 obč. zák.), zavázal-li se kominický mistr vedle jiných osob, provozujících kominickou živnost, platiti vdově po kominíku na dobu jejího života v pravidelných časových obdobích určitou peněžitou částku, a v níž též vdova se svým zákonným zástupcem upravila spolu s ostatními smluvci provoz kominické živnosti ve vymetacích obvodech a v níž se smluvci dohodli, jak budou získávati další práce.

Takováto smlouva není neplatná podle § 879 č. 4 o. z., ani se nepřičí předpisu § 42 živn. řádu, jde-li o smlouvu mezi kominíky, kteří mají své stanoviště v témž obvodu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1939, Rv I 1069/39.)

Úmluvou ze dne 14. března 1935 převzal žalovaný vedle jiných osob provozujících živnost kominickou v I. vymetacím obvodu města P. závazek, že bude platiti žalobkyni čtvrtročně 400 K na dobu jejího života, aby tak mohla uhájiti svou existenci. Žalobkyně (vdova po kominíku) a její zástupce v živnosti Rudolf S. se zavázali spolu se všemi ostatními smluvníky, že se nikdo nebude ucházeti o práci tam, kde již jiné osoby provozující oprávněně živnost kominickou obstarávají kominické práce a to ani přímo ani nepřímo a ani za odměnu stejnou, nižší nebo vyšší. Dále se všichni účastníci dohodli, jak budou získávati práce v novostavbách, postavených na stavebních místech buď dříve nezastavených nebo získaných zbouráním starých domů. Smlouva tato byla podepsána